

Vaalilautakuntien ja vaalitoimikuntien asettaminen vuoden 2025 alue- ja kuntavaaleissa

KH 27.01.2025 § 20
1/00.00.00.00/2025

Vuonna 2025 toimitetaan samanaikaisesti kahdet yleiset vaalit: aluevaalit ja kuntavaalit. Aluevaaleissa valitaan hyvinvointialueiden aluevaltuustot ja kuntavaaleissa kuntien valtuustot. Vaalit toimitetaan samanaikaisesti ja molemmilla vaaleilla on samat äänestyspaikat ennakkoäänestyksen ja vaalipäivän osalta. Kuntavaaleihin asetetut vaalilautakunnat ja vaalitoimikunnat toimivat samalla myös aluevaalien vaalilautakuntina ja vaalitoimikuntina. Vaalilautakuntia ja vaalitoimikuntia ei siis aseteta erikseen kuntavaaleja ja erikseen aluevaaleja varten. Vuoden 2025 alue- ja kuntavaalit toimitetaan sunnuntaina 13.4.2025. Ennakkoäänestyksen ajanjakso on kotimaassa 2.-8.4.2025 ja ulkomailla 2.-5.4.2025. Ulkomailla olevassa suomalaisessa laivassa ennakkoäänestys voidaan kuitenkin aloittaa jo 26.3.2025.

Vaalilain 15 §:n mukaan kunnanhallituksen on hyvässä ajoin ennen vaaleja asetettava:

"1) kutakin äänestysaluetta varten vaalilautakunta, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme; sekä 2) laitoksessa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten yksi tai useampi vaalitoimikunta, joihin kuhunkin kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme. Sekä vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsenten, että niiden varajäsenten tulee mahdollisuuksien mukaan edustaa asianomaisessa vaalipiirissä edellisissä eduskuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita puolerekisteriin merkittyjä puolueita.

Kuntavaaleissa jäsenten ja varajäsenten tulee kuitenkin edustaa kunnassa edellisissä kuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita äänestäjäryhmiä. Vaalilautakunnan varajäsenet ja vaalitoimikunnan varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan. Ehdokas ei voi olla vaalilautakunnan jäsenenä eikä varajäsenenä. Ehdokas tai hänen puolionsa, lapsensa, sisaruksensa tai vanhempansa ei voi olla vaalitoimikunnan jäsenenä eikä varajäsenenä. Puolisoilla tarkoitetaan aviopuolisoita sekä avioliitonomaisissa olosuhteissa ja rekisteröidyssä parisuhteessa eläviä henkilöitä. Vaalilautakuntien ja vaalitoimikuntien puheenjohtajien ja varapuheenjohtajien nimet ja yhteystiedot on ilmoitettava kunnan keskusvaalilautakunnalle."

Kuntavaaleihin asetetut vaalilautakunnat ja vaalitoimikunnat toimivat samalla myös aluevaalien vaalilautakuntina ja vaalitoimikuntina. Kummankaan vaalin ehdokas ei voi olla vaalilautakunnan jäsenenä eikä varajäsenenä. Kummankaan vaalin ehdokas tai hänen puolionsa, lapsensa, sisaruksensa tai vanhempansa ei voi olla vaalitoimikunnan jäsenenä eikä varajäsenenä. Puolisoilla tarkoitetaan aviopuolisoita sekä avioliitonomaisissa olosuhteissa ja rekisteröidyssä parisuhteessa eläviä henkilöitä.

Vaalilautakuntien ja vaalitoimikunnan jäsenten ja varajäsenten poliittista edustavuutta tarkastellaan erikseen. Myös tasa-arvolain soveltamisessa tarkastellaan vaalilautakuntien ja vaalitoimikunnan jäsenten ja varajäsenten edustavuutta erikseen. Sekä varsinaisissa jäsenissä että varajäsenissä on

siis oltava naisia ja miehiä kumpiakin vähintään 40 %, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Vaalilautakuntien ja vaalitoimikunnan jäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan. Vaalilautakuntien ja vaalitoimikuntien jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen.

Kuntalain 71 §:n mukaan vaalikelpoinen kunnan luottamustoimeen on henkilö, 1) jonka kotikunta kyseinen kunta on; 2) jolla on jossakin kunnassa äänioikeus kuntavaaleissa sinä vuonna, jona valtuutetut valitaan tai vaali muuhun luottamustoimeen toimitetaan; ja 3) jota ei ole julistettu vajaavaltaiseksi. Yleisenä kelpoisuusrajoituksena on lisäksi, että vaaliviranomaisena ei saa olla alle 18-vuotias henkilö.

Äänestysalueet vuoden 2025 alue- ja kuntavaaleissa ovat seuraavat: 001 Tulkila, 002 Peipohja, 003 Kauvatsa ja 004 Riste.

Vaalilautakunnan jäsenille ja varajäsenille on asetettava riittävät sijaisjärjestelyt ja avustavaa henkilöstöä on oltava riittävästi varalla sairaustapausten vuoksi, jotta vaalit pystytään toimittamaan hallitusti. Tämä on huomioitava vaalilautakuntia ja vaalitoimikuntaa nimettäessä. Aikaisemmissa vaaleissa varajäseniä on valittu vaalilautakuntiin viisi ja vaalitoimikuntiin viisi varajäsentä.

Edellä mainitun lisäksi on vaalien toimituksen lain mukaisesti turvaamiseksi perusteltua antaa keskusvaalilautakunnan sihteerille oikeus hätätilanteessa (mm. sairaustapaukset ja muut äkilliset esteet) määrätä vaalilautakuntien jäseniä tai varajäseniä osallistumaan myös toisen vaalilautakunnan työskentelyyn vaalipäivänä, jotta vaalilautakunta on koko vaalien toimituksen ajan päätösvaltainen.

Lisätietoja antaa

Hallintojohtaja Katja Törrönen, puh. 040 488 6101.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Teemu Nieminen

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää vuoden 2025 alue- ja kuntavaaleja koskien:

1. valita kullekin äänestysalueelle vaalilautakunnan, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, kuitenkin vähintään kolme,

2. valita laitoksessa toimitettavaa ennakoäänestystä varten kaksi vaalitoimikuntaa, joihin kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, kuitenkin vähintään kolme.

Lisäksi kaupunginhallitus hyväksyy, että hätätilanteessa (mm. sairaustapaukset ja muut esteet) vaalilautakuntien jäsenet ja varajäsenet voivat keskusvaalilautakunnan sihteerin määräyksellä osallistua myös toisen vaalilautakunnan työskentelyyn vaalipäivänä, jotta vaalilautakunta on koko vaalien toimituksen ajan päätösvaltainen ja vaalien toimitus voidaan näin turvata lain mukaisesti.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti siirtää asian käsittelyn seuraavaan kokoukseen.